

TER BESLISSING
Aan
de minister

Jul 12/3

Generale Thesaurie
Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording Kamervragen Van Dijk (CDA) naar
aanleiding van uitzending Radar

Datum
5 maart 2024

Notanummer
2024-0000198616

Bijlagen
1. Brief TK
2. Kamervragen

Aanleiding

Het lid Van Dijk (CDA) heeft op 23 februari schriftelijke vragen gesteld over het bericht van Radar 'Bank vraagt klantgegevens aan ondernemers bij contante betaling' ([bijlage 2](#)). Met deze nota ontvangt u de beantwoording op deze vragen.

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met de beantwoording? Bij akkoord graag de bijgaande brief ([bijlage 1](#)) ondertekenen.
2. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

Belangrijkste vragen	Samenvatting beantwoording
Vindt u het acceptabel dat banken hun klanten limieten opleggen voor het storten van contant geld, terwijl dit een wettelijk betaalmiddel is en in sommige takken zeer gebruikelijk, bijvoorbeeld als je op de markt staat?	<p>Contant geld wordt in de meeste gevallen gebruikt voor legitieme doeleinden. Dit neemt echter niet weg dat contant geld ook hoge risico's op witwassen en terrorismefinanciering kent.</p> <p>Of het gebruik van contant geld door een cliënt daadwerkelijk een hoger witwasrisico oplevert, dient de bank door middel van het individuele cliëntonderzoek te bepalen. Een eventuele beperking van de chartale dienstverlening als risicomitigerende maatregel moet proportioneel zijn, mag het legitieme gebruik van contant geld niet onnodig belemmeren en moet toegesneden zijn op het risico en de specifieke omstandigheden van de cliënt. Maatregelen zoals categorale uitsluiting van het gebruik van contant geld, of</p>

	categorale limieten aan het gebruik daarvan voor hele sectoren voldoen daar niet aan.
Vind u het redelijk dat banken om identiteitsinformatie vragen van degene die met grote bankbiljetten heeft betaald, terwijl ook zo'n biljet een wettig betaalmiddel is, en je als ondernemer bovendien niet zomaar om het identiteitsbewijs van je klant kunt vragen vanwege privacyoverwegingen?	Dit is nadrukkelijk geen onderdeel van een standaard cliëntenonderzoek, maar kan redelijk zijn in specifieke omstandigheden. Hoewel dit dus redelijk kan zijn in specifieke omstandigheden, baren de signalen uit de uitzending van Radar mij wel zorgen. Ik zal daarom De Nederlandsche Bank (DNB) vragen om te bezien of de nieuwe Q&A's en Good Practices ¹ waar DNB momenteel aan werkt, banken voldoende handvatten bieden om risicogebaseerd om te gaan met het onderzoek die cliënten van de bank moeten doen naar de geldstromen van hun eigen klanten.
Vindt u dat de banken beperkende acties mogen ondernemen, zoals het blokkeren, limiteren of opheffen van bankrekeningen wanneer zij de door hun gevraagde informatie niet ontvangen, als ondernemers hebben aangegeven dat zij niet wettelijk verplicht zijn zulke informatie aan te leveren, bijvoorbeeld vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) of privacyoverwegingen?	Dit zal in een gemiddeld geval niet nodig of redelijk zijn, maar dat neemt niet weg dat er specifieke omstandigheden kunnen zijn waarin het noodzakelijk is voor een bank om beperkende maatregelen te treffen om de risico's te mitigeren.
Vindt u dat de banken beperkende acties mogen ondernemen, zoals het blokkeren, limiteren of opheffen van bankrekeningen wanneer zij de door hun gevraagde informatie niet tijdig ontvangen, terwijl een ondernemer heeft aangegeven niet tijdig aan het verzoek te kunnen voldoen?	Als een client gemotiveerd aangeeft niet tijdig aan het verzoek te kunnen voldoen en daarbij aangeeft wanneer dit wel mogelijk zal zijn, vind ik het moeilijk voor te stellen dat overgaan tot beperkende acties redelijk zal zijn. Als het niet aanleveren van informatie echter structurele vormen aanneemt en er sprake is van specifieke omstandigheden (zie bijvoorbeeld de omstandigheden uit de beantwoording van de vorige vraag), kan ik me voorstellen dat op een gegeven moment een bank het noodzakelijk acht om over te gaan tot beperkende acties.

¹ <https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/oud/toezicht-2023/update-qa-en-good-practice-informatiebeveiliging-de-belangrijkste-wijzigingen/>.

<p>Bent u bereid met De Nederlandsche Bank (DNB) en de Nederlandsche Vereniging van Banken (NVB) in gesprek te treden over deze signalen en met hen te komen tot een juiste wijze van behandeling?</p>	<p>Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 1, lopen er al verschillende trajecten om de risicogebaseerde benadering van banken te verbeteren. Daarnaast heeft de NVB aangekondigd dat zij in overleg met de sector zal bespreken welke stappen er genomen kunnen worden om de communicatie met cliënten te verbeteren. Tot slot zal ik DNB vragen specifiek te bezien of de nieuwe Q&A's en Good Practices² waar DNB momenteel aan werkt, banken voldoende handvatten bieden om risicogebaseerd om te gaan met het onderzoek naar de geldstromen van de cliënt van de cliënt van de bank.</p>
--	---

Communicatie

Dit onderwerp heeft continu de aandacht van media. Indien er aanvullende vragen gesteld worden stellen we een lijn op. We hebben eerder op de radaruitzending schriftelijk gereageerd.

Politiek/bestuurlijke context

Een van de thema's van de beleidsagenda aanpak van witwassen is 'ruimte waar mogelijk'. Het waarborgen van de toegang tot betaalrekeningen is een van de prioriteiten die onderdeel uitmaakt van dit thema. De Tweede Kamer heeft de voortgangsbrief bij deze beleidsagenda controversieel verklaard.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

² <https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/oud/toezicht-2023/update-qa-en-good-practice-informatiebeveiliging-de-belangrijkste-wijzigingen/>.